

ILMOITUS HENKILÖKOHTAISEN AVUN TARPEESTA

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) Tavoitteena on myös lisätä vaikeavammaisten henkilöiden itsenäisyyttä ja itsemääräämisoikeutta sekä mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan eri toimintoihin.

Henkilökohtaista apua on järjestettävä sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle, joka pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden vuoksi tarvitsee välttämättä ja toistuvasti toisen henkilön apua suoriutuakseen päivittäisistä toiminnoista (8 c §). Välttämättömästä ja toistuvasta toisen henkilön avun tarpeesta on kyse sekä silloin kun avun tarve on sekä määrällisesti runsasta että silloin kun se on jatkuvaluonteista tai määrällisesti vähäisempää, mutta toistuvaa.

Henkilökohtaisen avun yksilöllinen luonne edellyttää, että vaikeavammaisella henkilöllä on voimavaroja määritellä sekä avun sisältö että toteutustavat. Hänen on kyettävä ottamaan kantaa avuntarpeisiinsa ja niihin vastaamisen tapoihin. Vaikeavammaisen henkilön kuulemisessa voidaan tarvittaessa käyttää esimerkiksi tulkitsemista sekä kommunikaation apuvälineitä ja -menetelmiä. Myös omaisten ja läheisten asiantuntemukseen voidaan tukeutua, mutta avun tarpeen määrittelyn ei tule täysin perustua toisen henkilön esittämiin näkemyksiin. Erityishuolto-ohjelmaan kirjataan edelleen kehitysvammaisille henkilöille kehitysvammalain nojalla järjestettävät erityishuollon toteuttamiseksi tarvittavat palvelut.

Oikeutta henkilökohtaiseen apuun ei ole sidottu tiettyyn ikään, vaan toimintavajavuuden objektiiviseen syyhyn. Myös ikääntyneinä vammautuneilla henkilöillä on oikeus palveluihin ja tukitoimiin samoin perustein kuin muilla vammaisilla henkilöillä. Toisaalta vaikeavammaisen henkilön ikääntyminen ei sulje häntä henkilökohtaisen avun ulkopuolelle. Ikääntymiseen liittyvä vammaisuus on erotettavissa tavanomaiseksi katsottavasta ikääntymisestä: ikääntymisen myötä esimerkiksi näkö- ja kuulo heikentyvät, mutta vain osalla ihmisistä niin voimakkaasti, että tila vastaa vaikeavammaisuutta.

Vaikeavammaisilla lapsilla on oikeus vammaispalvelulain mukaiseen henkilökohtaiseen apuun silloin, kun he eivät ole vanhempiensa ja muiden huoltajiensa välittömän ja jatkuvan valvonnan ja hoivan tarpeessa vaan voivat itse ainakin osittain vaikuttaa ja tehdä päätöksiä omasta toiminnastaan. Mitään tiettyä ikää ei voida asettaa mittariksi, vaan lapsen yksilölliseen tilanteeseen ja kehitystasoon tulee asiakaslain 10 §:n mukaisesti kiinnittää huomiota. Mikäli vaikeavammaisen lapsen avun tarve edellyttää pääosin sairaanhoidon osaamista tai muuta erityisosaamista jatkuvasti tai pitkäaikaisesti, tulee siihen vastata muun sosiaali- ja terveydenhuollon yleis- ja erityislainsäädännön perusteella. Jos henkilön avun ja avustamisen tarpeet perustuvat pääosin hoivaan, hoitoon ja valvontaan, tulee niihin vastata muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja tukitoimien avulla. Tällöin on usein kyse tilanteista, joissa vaikeavammaisen henkilö ei itse kykene määrittelemään avuntarpeitaan, vaan määrittelystä vastaa pääasiassa joku toinen henkilö.

Pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista johtuva avun ja tuen tarve ei edelleenkään kuulu vammaispalvelulain nojalla järjestettäväksi. Näissä tilanteissa tarvittava apu ja tuki järjestetään muun sosiaali- ja terveydenhuollon yleis- ja erityislainsäädännön nojalla.

Henkilökohtaisen avun järjestämistavat:

- henkilökohtainen avustaja (työnantajamalli)
- palveluseteli
- kunta järjestää palvelun omana toimintana

HAKEMUS

Saapunut: ____/____20____

Palveluja tarvitsevan henkilötiedot:

Hetu:

Sukunimi:

Etunimet:

Osoite:

Puhelinnumero:

VAMMA TAI SAIRAUUS, JOKA AIHEUTTAA AVUN TARPEEN:

TARVITSEN APUA SEURAAVISSA ASIOISSA:

1. Päivittäiset toimet kodissa: (pukeutuminen, siivous, hygienia, vaatehuolto, ruuanlaitto)

Kuvaile tarvitsemasi avun määrä ja laatu päivittäisissä toimissa:

---

2. Päivittäiset toimet kodin ulkopuolella: (liikkuminen, asioiminen, päivittäiset asiat kodin ulkopuolella:

---

3. Työssä: (työ, jossa olet työsuhhteessa tai olet yksityisyrittäjä):

Kuvaile tarvitsemasi avun määrä ja laatu työssä:

---

4. Opiskelussa: (opiskelu, josta saa tutkinnon tai ammatin)

Kuvaile tarvitsemasi avun määrä ja laatu opiskelussa:

---

5. Harrastuksissa:

Kuvaile tarvitsemasi avun määrä ja laatu harrastuksissa:

---

6. Yhteiskunnallisissa osallistumisessa:

Kuvaile tarvitsemasi avun määrä ja laatu yhteiskunnallisessa osallistumisessa:

---

7. Sosiaalisten vuorovaikutusten ylläpitämisessä:

Kuvaile tarvitsemasi avun määrä ja laatu sosiaalisten vuorovaikutusten ylläpitämisessä:

Toive henkilökohtaisen avun järjestämistavasta:

-
• henkilökohtainen avustaja	___	arvioitu tuntimäärä:	/kk
• palveluseteli	___		
• kunnan omana toimintana	___		
-

Aika ja paikka: _____ **Allekirjoitus:** _____

Palvelutarpeiden selvittämiseksi pääsääntönä on kotikäynti tai vähintään asiakkaan henkilökohtainen tapaaminen. Tarvittaessa voidaan hyödyntää vammaisten henkilöiden toimintakyvyn arviointiin tarkoitettuja soveltuvia menetelmiä. Hakemukseen on hyvä liittää terveydenhuollon asiantuntijalausunto.

Hakemus toimitetaan: Arjen tuki, Vammaispalvelut, PL 24, 44101 Äänekosken kaupunki

---